

Blagi pad cene kukuruza, rast cene pšenice, nova rekordna cena soje, kao i dalji rast cena na svetskim berzama, okarakterisao je proteklu nedelju na Novosadskoj berzi.

Uznemirujuće prognoze o katastrofalnim posledicama nepovoljnih vremenskih prilika kako u svetu, tako i kod nas, više ne dovode u pitanje problem visokih cena, koliko otvara neizvesnost oko elementarnog zatvaranja bilansa i dovoljnosti strateških roba kao što su žitarice i uljarice. Upravo na toj neizvesnosti i dilemi tražnja je definisala svoj tržišni nastup i bila veoma aktivna. Ukupno 40 kupoprodajnih ugovora zaključenih protekle nedelje preko Produktne berze najbolji je dokaz za to. Promet od 3.412 tona robe za 35,34% je veći nego prethodne nedelje, dok je istovremeno finansijska vrednost prodane robe preko Novosadske berze iznosila 90.169.900 dinara ili za 22,66% više nego u prethodnom nedeljnom periodu.

Pšenicom se količinski najviše trgovalo. Na bazi ukupno 14 sklopljenih ugovora i 2.275 tona prometa, izdefinisala se prosečna cena ove robe na nivou od 25,51 din/kg (23,62 bez PDV) što je za 2,49% veća cena nego prethodne nedelje. Visoka cena kukuruza nije mogla ostaviti tržište pšenice ravnodušnim. Naime, kada je cena kukuruza veća od cene pšenice, sve veći odliv pšenice u sektor proizvodnje stočne hrane, za posledicu ima veću tražnju za ovom robom i konsekventni rast cene. Princip spojenih sudova za ova tržišta tada funkcioniše tako što cena jedne, utiče na cenu druge robe. Ovoga puta visoka cena kukuruza povukla je na gore i cenu pšenice.

Trenutno najveća neizvesnost je na tržištu kukuruza. Sve što se danas na ovom tržištu može smatrati prognozom, nalazi se u domenu procena koje se kreću u dijapazonu od lošeg pa do katastrofalnog, što se tiče prinosa. Ta okolnost unosi veliku nervozu na ovom tržištu i to je razlog što su se kupci i prodavci čak u 18 slučajeva relativno lako i brzo usaglasili na berzi o prihvatanju međusobnih uslova za prodajom odnosno kupovinom ove robe. Cena se kretala između 23,50 din/kg bez PDV i 25,10 din/kg.

Ova gornja cena je cena koja je realizovana na samom kraju nedelje i predstavlja tzv. cenu na zatvaranju berze, a to je ujedno i maksimalna ovogodišnja cena kukuruza. Inače, prosečna cena prošlonedeljnog trgovanja od 25,87 din/kg (23,95 bez PDV) za neznatnih 0,84% je manja nego prethodne nedelje.

Soja je na svom novom apsolutnom cenovnom rekordu. Ove robe je izuzetno malo na tržištu, pa se stiče utisak da svaka ponuda ima svoga kupca. Cena od 71,28 din/kg (66,00 bez PDV) za čak 19,72% je veća nego prethodne nedelje, a što je interesantno to je tačno duplo više od cene po kojoj je soja stratovala u septembru kada je započeta nova ekonomska godina za ovu kulturu i kada je iznosila 33,00 din/kg bez PDV.

Protekle nedelje se trgovalo još sojinom sačmom sa 44% proteina po ceni od 58,25 din/kg bez PDV, stočnim ječmom po ceni od 22,16 din/kg bez PDV i stočnim brašnom po ceni od 13,00 din/kg bez PDV.

Na današnji dan PRODEX, sa aspekta dinarske korpe poljoprivrednih proizvoda, beleži svoj apsolutni istorijski rekord, prešavši indeksnu granicu od 250 indeksnih poena. Svojom aktuelnom vrednošću od 250,61 indeksnih poena, ovaj pokazatelj je u porastu u odnosu na prošli petak za čak 7,28 indeksnih poena.

Šta se to ove nedelje dogodilo, što je prouzrokovalo ovakve maksimalne vrednosti ovog pokazatelja? Uzrok je jednom rečju – SUŠA. Na današnji dan cene kukuruza i pšenice su prešle 24,00 din/kg, bez PDV-a, stočni ječam vredi preko 22,00 din/kg, bez PDV-a, dok za cenu soje prestaje da postoji gornja granica, obzirom da je tokom protekle nedelje ovim artiklom trgovano po ceni od 66,00 din/kg, bez PDV-a, što je tačno dvostruko više u odnosu na cenu ove uljarice koja je bila u žetvi.

Gde su gornje cenovne granice pomenutih kultura, odrediće sa jedne strane vremenske prilike u bliskoj budućnosti, a sa druge strane eventualne administrativne mere, sa aspekta spoljnotrgovinskog režima.

Najveća suša u Americi u poslednjih nekoliko decenija utiče da cena kukuruza u Čikagu konstantno raste. Suša nanosi štetu i na poljima pšenice u Rusiji i Australiji, što takođe vodi cene hlebnog žita na gore. Ovonedeljni rast cene septembarskog fjučersa na kukuruz iznosi 4,72%, dok je isti fjučers na pšenicu poskupeo za čak 12,3%.

Kao posledica suše se javio i skok cena roba iz soja kompleksa. Na CME soja je poskupela za 6,64%, dok je sojina sačma sa avgustovskom isporukom skuplja za 11,11%.

Na evropskim berzama je takođe došlo do rasta cena fjučersa žitarica. U Budimpešti je avgustovski fjučers na pšenicu u odnosu na kraj prošle nedelje skuplji za 6,74%, a na kukuruz 8,97%. Rast cene pšenice u Parizu je iznosio 5,22%, dok je rast od 4,33% zabeležio kukuruz sa avgustovskom isporukom.